

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a členov JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a Ing. JUDr. Miroslava Gavalca v právnej veci navrhovateľky: **T.**, bytom P., proti odporkyňi: **Sociálna poisťovňa - ústredie**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o starobný dôchodok, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 2Sd/96/2009-20 zo dňa 8.1.2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu Krajského súdu v Prešove č. k. 2Sd/96/2009-20 zo dňa 8.1.2010 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Prešove rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil rozhodnutie 2 č. X. zo dňa 13.8.2009, ktorým odporkyňa podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“), čl. 11 a čl. 23 ods. 3, 6 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou o sociálnom zabezpečení v znení Dohody zvýšila starobný dôchodok navrhovateľky od 1.7.2009 na sumu 119,10 € mesačne.

O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že ich náhradu účastníkom konania nepriznal.

Krajský súd tak rozhodol po tom, čo mal za preukázané, že rozhodnutie odporkyne bolo v súlade so zákonom. Uviedol, že navrhovateľka preukázala, že na území Slovenskej republiky mala k 31.12.2001 trvalý pobyt a odporkyňa na základe žiadosti navrhovateľky a v súlade s čl. 23 ods. 3 Zmluvy medzi SR a Ukrajinou o sociálnom zabezpečení v znení Dohody platnej od 1.7.2009 vykonala prepočet dôchodku navrhovateľky. Keďže prepočítaná suma starobného dôchodku navrhovateľky nebola nižšia ako úhrnná suma vyplácaných dôchodkov, od 1.7.2009 patril navrhovateľke starobný dôchodok v prepočítanej sume, t. j. v sume 119,10 € mesačne.

Proti tomuto rozsudku podala navrhovateľka včas odvolanie, v ktorom uviedla, že 26.2.2007 jej bolo udelené štátne občianstvo Slovenskej republiky a že nemôže za to, že na Slovensko prišla po presídlení vo veku 50 rokov a už tu nemohla odrobiť veľa rokov. Poukázala aj na svoj zdravotný stav a žiadala preskúmať aj vdovský dôchodok.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky navrhla rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu dôvodov odvolania, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť.

V danej veci z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľka bola presídlená z Ukrajiny do Slovenskej republiky na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 664/1991 v súvislosti s presídlením ukrajinských občanov z oblastí postihnutých čiernobyľskou haváriou. Navrhovateľka mala teda trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a 26.2.2007 jej bolo udelené štátne občianstvo Slovenskej republiky.

Vzájomné vzťahy v oblasti sociálneho zabezpečenia medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou upravuje **Zmluva medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou o sociálnom zabezpečení** (ďalej len „Zmluva“) uverejnená v Zbierke zákonov ako oznámenie MZV SR č. 53/2002 Z.z. a **Dohoda medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou o zmene Zmluvy** medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou o sociálnom zabezpečení, ktorá bola uverejnená ako oznámenie MZV SR č. 211/2009 Z.z. (ďalej len „Dohoda“).

Podľa čl. 12 Zmluvy ak nárok na peňažnú dávku podľa článku 11 nevznikne, doby zabezpečenia (poistenia), ktoré získal občan podľa právnych predpisov oboch zmluvných strán, sa na účely vzniku nároku na peňažnú dávku spočítajú, ak sa nekryjú. Ak sa doby zabezpečenia (poistenia) získané podľa právnych predpisov oboch zmluvných strán navzájom kryjú, hodnotia sa len raz. Hodnotenie dôb zabezpečenia (poistenia) sa riadi právnymi predpismi tej zmluvnej strany, v ktorej zabezpečení (poistení) sa získali (ods. 1).

Ak vznikol nárok na peňažnú dávku podľa odseku 1 tohto článku, jej výška sa určuje takto:

a) nositeľ jednej zmluvnej strany vypočíta plnú teoretickú sumu peňažnej dávky hodnotením dôb zabezpečenia (poistenia) získaných podľa právnych predpisov oboch zmluvných strán,
b) na základe takto stanovenej sumy peňažnej dávky prizná nositeľ peňažnú dávku v sume zodpovedajúcej pomeru medzi dĺžkou doby zabezpečenia (poistenia) zhodnotenou podľa vlastných právnych predpisov a celkovou dobou zabezpečenia (poistenia) získanou podľa právnych predpisov oboch zmluvných strán (ods. 2).

Priemerný mesačný zárobok potrebný na určenie sumy peňažnej dávky podľa právnych predpisov jednej zo zmluvných strán sa vypočíta zo zárobkov dosiahnutých len na území tejto zmluvnej strany (ods. 3).

Celková suma peňažných dávok, ktorá patrí občanovi podľa právnych predpisov oboch zmluvných strán, nesmie byť nižšia ako minimálna suma peňažnej dávky, ktorá prislúcha podľa právnych predpisov zmluvnej strany, na ktorej území sa občan zdržiava. Príslušný rozdiel k peňažnej dávke vyplatí nositeľ tej zmluvnej strany, na ktorej území sa občan zdržiava (ods. 4).

Ak doby zabezpečenia (poistenia), na ktoré sa pri výpočte peňažnej dávky prihliada podľa právnych predpisov jednej zmluvnej strany, nedosiahnu spolu 12 mesiacov, peňažná dávka sa podľa tejto zmluvy neposkytne. To neplatí za predpokladu, že nárok na peňažnú dávku vznikne aj za dobu zabezpečenia (poistenia) kratšiu ako 12 mesiacov. Ak nárok na peňažnú dávku podľa druhej vety nevznikne, príslušný nositeľ druhej zmluvnej strany prihliada na túto dobu zabezpečenia (poistenia) pri stanovení sumy peňažnej dávky (ods. 5).

Z administratívneho spisu odporkyne odvolací súd zistil, že navrhovateľke bol rozhodnutím zo dňa 18.7.2002 podľa § 21 zákona a čl. 12 Zmluvy priznaný od 5.1.2002 starobný dôchodok v sume 717 Sk (23,80 €) mesačne. Úhrnom patril navrhovateľke starobný dôchodok zvýšený podľa zákona č. 306/2002 Z.z. v sume 753 Sk (25 €) mesačne. Starobný dôchodok bol vymeraný z obmedzeného priemerného mesačného zárobku (3 776 Sk) z rokov 2000, 2001, 1999, 1998.

Rozhodnutím zo dňa 3.6.2004 bol dôchodok upravený na 715 Sk (23,73 €) mesačne z dôvodu dodatočného zhodnotenia doby zamestnania (12 518 dní oproti 12 486 dňom v rozhodnutí zo dňa 18.7.2002). Takto patril navrhovateľke starobný dôchodok celkovo v sume 751 Sk (24,93 €) mesačne.

Rozhodnutím č. 1 zo dňa 13.8.2009 bol dôchodok navrhovateľky podľa § 66 ods. 3, § 2931 ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov zvýšený na 54,30 € mesačne.

Na základe žiadosti navrhovateľky, ktorá preukázala, že na území Slovenskej republiky mala k 31.12.2001 trvalý pobyt, doručenej odporkyni dňa 6.7.2009, vykonala odporkyňa prepočet dôchodku podľa čl. 23 ods. 3 a 6 Zmluvy v znení Dohody platnej od 1.7.2009, o čom vydala rozhodnutie č. 2. zo dňa 13.8.2009.

Podľa čl. 23 Zmluvy v znení Dohody **doby zabezpečenia (poistenia) získané podľa právnych predpisov zmluvných strán do 31. decembra 2001 sa považujú za doby zabezpečenia (poistenia) tej zmluvnej strany, na ktorej území mal občan k tomuto dňu trvalý pobyt** (ods. 3).

Na žiadosť občana alebo oprávnenej osoby sa peňažné dávky prepočítajú podľa odseku 3 tohto článku (ods. 4).

Prepočet peňažných dávok podľa odseku 4 tohto článku možno vykonať najviac tri roky spätne, najskôr však odo dňa nadobudnutia platnosti tejto dohody (ods. 5).

Ak suma peňažných dávok prepočítaná podľa odseku 3 tohto článku bude nižšia ako suma doteraz vyplácaných dávok ku dňu prepočítania, budú sa naďalej vyplácať doteraz vyplácané peňažné dávky (ods. 6).

V zmysle vyššie citovaných ustanovení je teda zrejmé, že pokiaľ takto prepočítaná suma nie je nižšia ako úhrnná suma dôchodkov vyplácaných Sociálnou poisťovňou a Dôchodkovým fondom Ukrajiny k 1.7.2009, bude Sociálna poisťovňa od 1.7.2009 vyplácať dôchodok v prepočítanej sume.

Odporkyňa pri tomto prepočte zvýšila sumu starobného dôchodku navrhovateľky priznaného jej od 5.1.2002 o ďalších 10 968 dní doby poistenia, ktorú navrhovateľka získala do 31.12.2001 podľa ukrajinských právnych predpisov a po pripočítaní tejto doby k dobe poistenia získanej podľa slovenských právnych predpisov (1 550 dní), získala navrhovateľka celkovo 12 518 dní poistenia podľa slovenských právnych predpisov, teda 34 rokov a 107 dní. Pri určení sumy starobného dôchodku v rámci prepočtu podľa zákona vychádzala odporkyňa z priemerného mesačného zárobku (PMZ) 3 776 Sk vypočítaného za roky 2000, 2001, 1999, 1998 a zo započítanej doby zabezpečenia 34 rokov (na dobu poistenia pred 18. rokom veku sa neprihliada). Starobný dôchodok činil ku dňu vzniku nároku 59% PMZ, teda 2 228 Sk mesačne. K takto určenej sume patria zvýšenia v zmysle právnych predpisov tak, že celková suma starobného dôchodku, po prepočte na eurá, činí 119,10 € mesačne.

K 1.7.2009 bola úhrnná suma dôchodku 102,10 € mesačne a to dôchodok vyplácaný:

- Sociálnou poisťovňou ... 46,90 € mesačne
- Dôchodkovým fondom Ukrajiny ... 590,50 UAH, teda ... 55,10 € mesačne.

Porovnaním úhrnného dôchodku a prepočítaného dôchodku odporkyňa zistila, že prepočítaná suma starobného dôchodku nie je nižšia ako úhrnná suma dôchodkov

vyplácaných k 1.7.2009 a preto s poukazom na čl. 23 ods. 6 Zmluvy v znení Dohody patrí navrhovateľke od 1.7.3009 starobný dôchodok v sume 119,10 € mesačne.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu odporkyňa postupovala správne, keď po podaní žiadosti navrhovateľky o prepočet jej starobného dôchodku postupovala v súlade s vyššie citovanými ustanoveniami Zmluvy a Dohody. Najvyšší súd Slovenskej republiky nemohol námietky navrhovateľky o jej zhoršenom zdravotnom stave a vdovskom dôchodku zohľadniť, pretože predmetom tohto konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia o zvýšení starobného dôchodku. Navrhovateľka v konaní nepredložila žiadne doklady svedčiacie o inej dobe poistenia na účely výpočtu starobného dôchodku a vlastne v odvolaní neuviedla žiadne vecné argumenty ani nenamietala spôsob výpočtu dávky odporkyňou, len nesúhlasila s výškou dôchodku, ktorý však bol aj podľa názoru odvolacieho súdu vypočítaný správne.

Krajský súd dôvodne považoval rozhodnutie odporkyne za správne a odvolaniu navrhovateľky nevyhovet keďže o zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky a preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 OSP tak, že ich náhradu navrhovateľke nepriznal, pretože v odvolacom konaní nebola úspešná.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 9. novembra 2010

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Lubica Kavivanovová